

Hrvatski dan ljekarni, 29. listopada

Ljekarne u Hrvatskoj ove će godine, po uzoru na mnoge europske zemlje, prvi puta obilježiti svoj dan i to 29. listopada. Taj je datum odabran prema prvom pisanom spomenu ljekarne na prostoru Hrvatske, u Trogiru 29. listopada 1271.

Organizatori su Hrvatsko farmaceutsko društvo u suradnji s Hrvatskom ljekarničkom komorom uz potporu farmaceutske tvrtke Pliva, a pokrovitelj je Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi RH.

"Ljekarna otvorenih vrata –

O lijekovima pitajte ljekarnika"

UTJECAJ LIJEKOVA NA PSIHOFIZIČKE SPOSOBNOSTI

Mnogi ljudi koji obavljaju svoje redovne aktivnosti koriste lijekove. Lijekovi se i koriste zbog toga da bi se uz njih oboljeli osjećao bolje, izliječio ili što bolje kontrolirao svoju bolest. Činjenica je da mnogi lijekovi mogu utjecati na obavljanje složenijih funkcija u što se svakako ubraja upravljanje vozilima i strojevima. Lijekovi mogu, između ostalog, uzrokovati pospanost, izazvati poremećaj pažnje, dovesti do vrtoglavice i omaglice, slabosti mišića i smanjene psihomotorne koordinacije. Postoje cijele grupe lijekova koje djelujući na periferni i središnji živčani sustav smanjuju sigurnost upravljanja vozilima i strojevima. Veliki je problem što na iste supstance ili njihove kombinacije ljudi reagiraju na različite načine. Djelovanje lijeka ovisi, između ostalog, o: dozi lijeka, stanju organizma, životnoj dobi i spolu, tjelesnoj težini, farmaceutskom obliku lijeka, dodatnim i psihičkim i fizičkim stresovima.

Alkohol je sigurno najčešći uzročnik prometnih nesreća kod kojeg opasnost raste s porastom koncentracije u krvi. Umor je dodani faktor koji povećava opasnost od nesreća. Lijekovi su sasvim sigurno mogući uzročnici iako je vrlo upitno koliko se lijekovi kao uzrok nesreće uopće prate. Jedno je sigurno: određeni lijekovi predstavljaju iznimno veliku potencijalnu opasnost koje mnogi nisu svjesni.

Udio ljudskog faktora u prometnim nesreći, prema dosadašnjim procjenama iznosi 85% .

U tih 85% najveći udio se odnos na:

1. POGREŠNE ODLUKE I PROCJENE
2. SPOSOBNOSTI:
 - SPOSOBNOST OSJETNIH ORGANA
(vidni, mišićni, slušni, kožni i osjet ravnoteže)
 - PSIHOMOTORNE SPOSOBNOSTI
(psihičke i mišićne reakcije)
 - SLOŽENE MENTALNE SPOSOBNOSTI
(inteligencija, temperament i sl.)

**Zdravstvena ustanova
Ljekarna Bjelovar
Željka Barlović-Ferenčak, mr. pharm.**

Hrvatski dan ljekarni, 29. listopada

3. VJEŠTINA

(koordinacija pokreta, brzina, procjena udaljenosti, širina i visina prolaza)

4. ZNANJE

(poznavanje prometnih znakova, vlastitih sposobnosti i sl.)

Kad pogledamo ovu podjelu vidimo da u ovih 85% zapravo nema segmenta u kojem se lijek kao faktor nesreće ne bi mogao naći!

Lijekovi se klasificiraju na one koji nemaju utjecaj na psihofizičke sposobnosti, one koji pod određenim okolnostima mogu utjecati, one koji imaju manji do umjeren utjecaj te na one koji jako utječu na psihofizičke sposobnosti.

Na žalost, sve je više pacijenata koji u terapiji koriste lijekove iz grupe anksiolitika i hipnotika (Lexilium, Lexaurin, Lorsilan, Apaurin, Diazepam, Normabel, Praxiten, Oksazepam, Dormicum...), antidepresiva (Zoloft, Luxeta, Xanax, Helex, Misar, Seroxat, Deprozol...), antipsihotika (Prazine, Rispolept, Risset, Nozinan...), analgetika (Lumidol, Tramal, Tramadol, Tramundin...) koji su u kategoriji lijekova koji imaju iznimno jak utjecaj na psihofizičke sposobnosti. Činjenica je i da mnogi drugi lijekovi mogu više ili manje utjecati na naše vozačke sposobnosti ili sposobnost rukovanja strojevima.

Obaveza je liječnika i ljekarnika upozoriti bolesnika o svim svojstvima lijeka, pa naravno i na mogući učinak lijeka na smanjivanje psihofizičkih sposobnosti.

Zato za svaki lijek upitajte svog liječnika i ljekarnika detaljno sve što vas zanima, pa tako i o njihovom utjecaju na vašu sposobnost upravljanja vozilima ili strojevima.

Svaki lijek ima uputu u kojoj je navedeno kako djeluje na psihofizičke sposobnosti, pa ju svakako pročitajte.

Dobro upoznajte kako vaš lijek djeluje na vaš organizam.

Ukoliko lijek ima utjecaja na psihofizička svojstva shvatite to vrlo ozbiljno jer vi ste samo jedan od sudionika u prometu.

Uz lijekove ne koristite alkohol jer takva kombinacija može biti pogubna. Oprez je potreban i kod lijekova koji se mogu kupiti bez liječničkog recepta (mnogi biljni lijekovi u svom sastavu imaju alkohola!).